

Net als in andere kerken werden ook in Koedijk sinds onheugelijke tijd de enigszins gegoeden in de kerk begraven en de armen op het kerkhof daarnaast.

Het begraven in de kerken werd met ingang van 1 januari 1829 van overheidswege verboden en kon daarna alleen nog met dispensatie worden toegestaan.

In de laatste decennia van de 19e eeuw werd de kerkruimte in Koedijk voorzien van een houten vloer, waardoor de daar liggende zerken aan het gezicht werden onttrokken. Alleen binnen het doophek en in enkele ruimten onder de toren bleven de zerken zichtbaar.

In hun serie Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Noord-Holland, deel IV, gedrukt in 1930, doen Mr. P.C. Blois van Treslong Prins en Mr.J. Belonje op pag. 22 verslag van de door hen in Koedijk aangetroffen zichtbare zerken. De oogst was niet groot. Het betrof in totaal 14 zerken, waarvan een deel slechts gedeeltelijk bewaard was gebleven.

In de herfst van 1947, toen de kerk wegens bouwvalligheid werd gesloopt, kwamen de zerken die onder de houten vloer gelegen hadden weer te voorschijn. Op de zaterdagmiddag nadat de vloer verwijderd was ging schrijver dezes naar de kerk om de opschriften van de blootgelegde zerken te noteren, Kort na mijn aankomst verscheen ook Mr. Belonje ter plekke met dezelfde bedoeling. We besloten toen om het werk gezamenlijk uit te voeren.

Het was een waar slagveld. Er lagen meerdere mooie hele zerken, maar kris kras verspreid lagen er ook gedeelten van wat eens zerk was geweest. We noteerden alle opschriften die we tegen kwamen. Bij de verdere sloop zijn later nog enkele dieper gelegen zerken te voorschijn gekomen en door mij beschreven. In totaal zijn toen 85 hele en kapotte zerken aangetroffen. Van ons werk is een verslag gemaakt dat eerst in 1964 werd gepubliceerd in het jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie deel XVIII pag. 70 e.v.

In het bestek tot het slopen van de kerk was in paragraaf 8 de nodige zorg voor de grafstenen gewaarborgd door de volgende tekst: " De in de kerk aanwezige graf- en andere stenen zullen met zorg worden los gemaakt, van kalkresten ontdaan, vervoerd en worden bijeengebracht op het werkerrein. De bijeenhorende stukken van gebroken grafstenen bij elkander voegen. Alle stenen te merken op aanwijzing van de Directie." Het toezicht van de directie is niet altijd even intensief geweest, want alle kapotte zerken werden gelijk met ander puin naar de Schoorlse duinen getransporteerd om er de fietspaden mee te verharden. Het puin heeft daar nog enige tijd op hopen gelegen waardoor gedeelten tekst nog te lezen waren.

In het Schoorlse duingebied werden de brokstukken van de kapotte zerken met ander puin gedeponeerd om als wegverharding te worden gebruikt.

De toen nog hele zerken werden tussen de pastorie en de voormalige kosterswoning opgestapeld en lagen daar tot in 1983.

Inmiddels was toen de Ned. Herv. gemeente Koedijk samengesmolten met de Ned. Herv. kerk te Alkmaar. De heer van der Borden Sr., president-kerkvoogd van de Grote Kerk, liet in 1983 de hele zerken afkomstig uit de Koedijker kerk naar Alkmaar transporteren en ze daar opslaan in de Grote Kerk om er te zijner tijd gebroken zerken mee te vervangen.

De zerken hadden in Koedijk van 1947 tot 1983, dus 36 jaar, opgestapeld gelegen, zodat er daar door verzakking en weersinvloeden e.d. ook weer een aantal gebroken waren. Alleen de hele zerken verhuisden naar Alkmaar en de brokstukken bleven voorlopig liggen om daarna langzaamaan te verdwijnen.

Meegenomen door souvenirjagers? Of in sloot gegooid? In ieder geval verdwenen.

De resterende zerken nu goed bewaard.

Bij de laatste restauratie van de Alkmaarse Grote Kerk zijn de uit Koedijk afkomstige zerken in 1995 in de vloer van één van de Noorder kapellen gelegd. Te midden van deze zerken ligt een steen met de inscriptie: "De grafzerken in deze kapel zijn afkomstig uit de in 1947 gesloopte N.H. kerk te Koedijk en tijdens de restauratie in 1995 hier herlegd."

Hieronder volgt de beschrijving van de zerken met de teksten en afbeeldingen.

Eerste rij, van west naar oost, dus onder elkaar.

1. Betreft een gedeelte van een zerk:

Hier leyt begrave Maertjen lans Dochter, Is Gherust Den 20 Maert Anno 1625.

Ian Aeriens soon Is Gervst Den 14 Maivs Anno 1625.

2. Hier rust het stoffelijk deel, van hem die in zijn leven, aan Koedijks Burgerij, een voorbeeld heeft gegeven,

Hoe 't huis der Maatschappij door wijsheid wordt gebouwd, plenkt dan een traan op 't graf van Uwen Groenewoud.

Jan Groenewoud Burgemeester te Koedijk en hoogheemraad van de hondsboschen en duinen tot Petten. Overleed de 1 February 1827 in den ouderdom van ruim 55 jaren.

(Hij was gedoopt te Nieuwendam 1 jan. 1772 als zoon van Jan Groenewoud en Mietje Jans. Op 7 augustus 1793 werd hij benoemd tot schoolmeester, koster en voorganger te Koedijk. In het voorjaar van 1801 deed hij vrijwillig afstand van die functies en trouwde met de welgestelde weduwe Antje Bakker. Zij was boerin en hij werd ook veehouder. In 1812 en 1813 was hij tevens Maire van Koedijk en daarna tot zijn overlijden burgemeester aldaar).

(Zie voor de familie Groenewoud: Westfriese Families 1993 pag. 35 e.v.)

3. Randschrift: Hyr leyt Begrav. Yacop Claessen Kleyen Bvrgh

Is Gerv ... 31 Maart 1625.

In een medaillon een schildje met daarop een koe die gemolken wordt. daarnaast staat een vork. Deze attributen verwijzen kennelijk naar het boerenbedrijf.

De familienaam zal verband houden met het land Cleyburge, waarop één of meer huizen hebben gestaan. (Zie: Koedijk, meer dan 4 eeuwen water en veldnamen.)

Tweede rij.

4. Op de vier hoeken schildjes met daarin respectievelijk: en paardenbit, een ruiterspoor, een roskam en een kam (een manenkam?)

Randschrift: Hier leyt Begraven Pieter Cornelisz Spieker, Sterf den 19 Maert 1615.

In het midden een wapenschild met een monogram P.S.W., boven het schild een helm met wrong en dekkleden met als helmteken een uitkomende pegasus (= een gevleugeld paard)

Het beroep van deze overledene zal wel verband gehouden hebben met paarden.

- 5.** Randschrift: hier leyt begraven Neel Cornelis van coedijk geboren tot S bancras die dochter van cornelis simenz koijneman van S bancras ende de huijsvrove van pieter bartelmiesz sterf Den 25 marti Anno 1621. In het midden een medaillon met daarin een merk. (Zie foto).
- 6.** Randschrift: hier leyt begraven pieter bartelmiesz die soone van bartelmies iansz decker. Alle beyde in haer leven ende sterven buerluijden tot coedijk ende sterf den 29^e April Anno 1620. In het midden een medaillon als bij nr. 5 met hetzelfde merk en daarbij nog een rietdekkersshamer. In het midden nog de naam: A.I.Meeg. (Zie voor nr. 5 en 6 bijgaande afbeelding).

De zerken 5 en 6 te Koedijk tegen de zuidmuur van de voormalige kosterswoning geplaatst om ze te fotograferen

Gezien de naam Decker en de rietdekkersshamer moeten we aannemen dat het hier een rietdekkersfamilie betreft. De zerken 5 en 6 zijn volkomen gelijk in uitvoering en we kunnen aannemen dat de overledenen echtgenoten zijn geweest.

Derde rij.

Helaas blijkt dat deze zerken niet uit de Koedijker kerk afkomstig zijn.

A. Op deze zerk staat het nummer 193 met daarboven een paar initialen. Deze zerk is al vermeld in de in 1928 gepubliceerde Gedenkwaardigheden in de Grote Kerk te Alkmaar pagina 125 nr. 336 Zuidergang nr. 193.

B. Op deze zerk staat de naam Romeyn en het nummer 213. Deze zerk ook in 1928 in dezelfde bron vermeld op pagina 127 onder nummer 346 met als ligplaats Zuidergang nr. 213.

Hieronder ligt nu de steen met het opschrift dat deze zerken afkomstig zijn uit de Koedijker kerk. Dat geldt dus niet voor de zerken A en B en ook niet voor zerk C die hier weer onder ligt en zerk D die als laatste in de vijfde rij ligt.

C. Op deze zerk staat een springend paard en op de zerk zijn ijzeren ringen aangebracht, het lijkt daardoor de sluitsteen van een grafkelder.

Mogelijk betreft dit de in 1928 op pagina 142 onder nummer 458 beschreven zerk, toen liggend in Kapel C. Zuid.

Vierde rij.

7. Hier Leyt Begraven Kornelis Gerritse Koornhart Medecyne Dockter, Gerust Den 15 December Anno 1683.

Daaronder een medaillon waarin een springend hert voor een korenschoof.

(Dr. Cornelis Corenhart was brouwer in de Alkmaarse bierbrouwerij "Het Zwaard" ook wel genoemd 't Haerlems Schilt of het " Haarlemsche wapen")

Het is niet duidelijk waarom Dr. Corenhart in Koedijk werd begraven.

8. Randschrift: Hier leyt Begraven Diewer Ian Aris D(ochter) van Aris Cornelisz Weere Is gervst den 7 November 1653. In het midden: Hier leyt begraven Aerien

Ians D(ochter) de Hvisvrouw van Aris Cornelisz Weere Ofte de dochter van Iacop Claesz Spierdyck is in den Heere gerust den 20en lanuaris Anno 1654. In een medaillon een wapen: een leeuw met een opgeheven zwaard in de rechter voorpoot en een bundel pijlen in de linker voorpoot. Daaronder: H.L.B. Aris Cornelis Were is gerust den 4 May 1683 en Iantjen Aris D(ochter) gerust den 28 April 1683,

(De voogden van Ariaentje Hendricx Weere verkochten op 16 april 1711 het huis Leeuwenburgh op het zuideinde van Koedijk. Zij was een kleindochter van de op 4 mei 1683 overleden Aris Cornelis Weere. De leeuw op de zerk zal ongetwijfeld verband houden met de naam van dit huis.)

9. Hier leyt begraven Ian Ianszoon Aengaende is Gervst Den 24en Maert Anno 1635.

(Het betreft de vader of een broer van Pieter Janszoon Aangaende en Hendrick Jansz Aengaende die achtereenvolgens van 1636-1638 en van 1638-1674 schout van Koedijk en Sint -Pancras zijn geweest.)

Vijfde rij.

10. Hier leggen begraven 2 kinderen van bartholomeus melgers Anno 1624.

(De vader wordt in 1632 genoemd als witbrood bakker in de Cooltuin te Alkmaar.)

11. H.L.B. Adriana Wagemans Huisvrouw van Hendrik Muilman Pred. te Koedijk Oud 59 J. 7 M. 18 D. Overl. 26 Dec. 1803

(Zij is op geboren op 9 mei 1743 als dochter van Arent Wagemans en Maria de Hoed.

Trouwde 25 juli 1774 te Buiksloot met Hendrik Muilman, geboren te Den Briel op 8 april 1741 als zoon van Wigbold Wigbaldsz Muilman en Maria Johanna Croyzé. Beroepen te Koedijk 29 okt. 1792 komende van Oosterland, Stroe en Den Oever op Wieringen. Bevestigd 24 maart 1793. Op zijn verzoek op 2 april 1805 emeritus verklaard en vertrokken naar Woubrugge, waar hij op 7 april 1815 overleed).

12. Hier leyt Begraven Klaas Jac Boldewijn is in den Heer ontslapen op den 15 December 1762.

(Hij trouwde (1) op 11 mei 1710 als jonge man met Neeltje Alders jonge dochter, beiden van Koedijk

Trouwde (2) op 17 febr. 1715 met Aagje Pieters jonge dochter van Noord-Scharwoude.

Trouwde (3) op 21 febr. 1722 met Maartje Hendriks weduwe van Koedijk.

Zijn lijk werd op 16 december 1762 aangegeven door zijn zoon Pieter Boldewijn.)

13. Randschrift: Hier Leyt Begraven Trijn Ians Dochter Is Gherfst Den 13 October Anno 1624. En in het midden: Avke Ians Is Gervst Den 22 Feb. 1629. Noch Leit Hier Begraven Ian Ianzens Breederroe Is In Den Heere Gervst Den 27en Maert Anno 1654.

Hier is Begraven Maertien Iacops Is Gervst Den 4 Mayus Anno 1655. Noch is hier Begraven Lijsbet Jans is Gervst Den 13 Maert 1685.

(Zie over het echtpaar Aucke Jansz en Trijn Jansdr. wonende te Huiswaard, het artikeltje over de gevolgen van een Fidei-commis in periodiek Hollands Noorderkwartier 1992 pag. 8.)

D. Het opschrift op deze zerk is totaal onleesbaar. Zover ik weet behoorde deze steen niet tot de zerken uit de kerk van Koedijk.

Zesde rij.

14. Gedeelte van een zerk met in het midden een wapenschildje met daarin een "burcht". Randschrift voor zover bewaard: hier leyt begraven Claes Jacobsz Spierdijck is gerust

(Betreft Claas Jacobsz Spierdijck die in de periode 1599-1610 meerdere jaren schepen van Koedijk is geweest.)

15. Hier Leyt Begraven Nel Arijs Dochter Sterf op den 24 April Anno 1628 was ovt 85 Iaer.

16. Hier leyt begraven Arent Sijmensen is gerust den 25 November 1662. Noch is hier begraven sijn huysvrouw Aerien Cornelisdochter is gerust den 13 Iunius 1660. Noch is hier begraven Cornelis Symons Prins is gerust den 3 Decemb. 1663. Noch is hier begraven Pieter Symonsz Prins is gerust op den 6 Maert 1688 en sijn vader Symon Arentsz Prins is gerust den 26 Maert 1696 en sijn moeder Lijsbet Arents is gerust den 25 Januari 1704. Noch Leyt

(Op 27 jan. 1704 deed Maarten Harmensz aangifte van het lijk van Lijsbeth Arents in de klasse van f 6,-)

17. V Y 1632 T Y. Met daaronder een scheepje.

(Het is niet duidelijk welke personen met deze initialen bedoeld zijn.)

18. Randschrift: Hier Leyt Begraven Jan IJfs zo.....is gerust de 22

En Sijn Soon Garbrant Jansz is gerust de 22 Febr 1624.

In het midden: Hier leyt begraven Henderick Aelbers Levendich is in den Heere Gerust den 6 May 1676.

(Zie over de familie Levendig te Koedijk: Hollands Noorderkwartier, januari 1990 4^e jaargang nr.2 pag. 12).